इति। सारवाची 'पयः'शब्दः 'ओषधयः', पयःस्वत्य सारस्वत्यः, 'वीरुधां' लतानां सम्बन्धि, यत् 'पयः' निर्गतं क्षीरं, तदपि 'पयस्वत्' सारस्वत्, 'अपां', मध्ये 'यत्पयः' सारं, यच्च 'पयसः' गवादिक्षीरस्य, 'पयः' सारं, 'तेन' सारेण सर्व्वेण, हे 'इन्द्र', 'मां', 'संसृज' योजय॥

(१७-२०) अथ व्रतोपायनमन्त्रानाह। "अग्ने व्रतपते व्रतं चरिष्यामि। तच्छकेयं तन्मे राध्यतां। वायो व्रतपत आदित्य-व्रतपते॥७॥ व्रतानां व्रतपते व्रतं चरिष्यामि। तच्छकेयं तन्मे राध्यताम्" इति। व्रतस्यानुष्ठेयस्य कर्म्मणः फलको 'व्रतपतिः', तादृश हे 'अग्ने', 'व्रतम्', इदमहं 'चरिष्यामि'। त्वदनुग्रहेण 'तत्' व्रतं, कर्त्तुम्, अहं 'शकेयं' शक्तो भूयासम्। 'तत्' व्रतं, 'मे' मदर्थं, 'राध्यतां' समृद्धं भवतु। वाय्वादित्यमन्त्रयो-रपि व्रतं चरिष्यामीत्यादिकमनुषञ्जनीयम्। अग्निवाय्वादि-त्येभ्यो व्यतिरिक्तोऽपि यः कश्चिद्देवो व्रतानां सर्व्वेषां मध्ये विशेषेण अस्मदीयस्य व्रतस्य पालकः तद्विषयश्चतुर्थो मन्त्रः अग्ने व्रतपत इति एक एव मन्त्रो ब्राह्मणस्येत्येकः पक्षः। तदनुसारेण मम नाम प्रथममित्यनुवाके स मन्त्र आम्नातः, चत्वारोऽप्येते मन्त्रब्राह्मणस्येत् परः पक्षः। तथा च सूत्रकार आह। सर्वान् ब्राह्मण इति। एतदनुसारेणाद्यमन्त्रस्य पुनः पाठः॥

(२१) अथ वत्सापाकरणहेतोः पालाशशाखाया आहरण-मन्त्रमाह। "इमां प्राचीमुदीचीं। इषमूर्जमभिसंस्कृतां। बङ-